

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2024. február 22.*

„Előzetes döntéshozatal – Belső piaci pénzforgalmi szolgáltatások – (EU) 2015/2366 irányelv – A 4. cikk 3. és 5. pontja – Fizetési szolgáltatás vagy művelet – A 2009/110/EK irányelv – A 2. cikk 2. pontja – Elektronikuspénz-kibocsátás – Az ügyfelek pénzeszközeinek a pénzforgalmi intézmény általi, konkrét fizetési megbízás nélküli birtoklása – Minősítés”

A C-661/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) a Bírósághoz 2022. október 20-án érkezett, 2022. október 19-i határozatával terjesztett elő

az „**ABC Projektai**” UAB, korábban „**Bruc Bond**” UAB

és

a **Lietuvos bankas**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, Csehi Z. (előadó), M. Ilešič, I. Jarukaitis és D. Gratsias bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az „**ABC Projektai**” UAB, korábban „**Bruc Bond**” UAB képviseletében J. Jarusevičius advokatas és P. Grendelis,
- a litván kormány képviseletében V. Kazlauskaitė-Švenčionienė és E. Kurelaitytė, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviseletében J. Očková, M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: litván.

- a német kormány képviselőjében J. Möller és A. Hoesch, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében C. Auvret, S. L. Kaléda, A. Steiblyté és H. Tserepa-Lacombe, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. október 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 337., 35. o.) 4. cikke 3. és 5. pontjának, valamint az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és prudenciális felügyeletéről, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról, valamint a 2000/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/110/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 267., 7. o.) 2. cikke 2. pontjának az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az „ABC Projekta” UAB, korábban „Bruc Bond” UAB (a továbbiakban: ABC Projekta) és a Lietuvos bankas (litván nemzeti bank, Litvánia) között a korábban az ABC Projekta részére kiadott pénzforgalmi intézményi engedély visszavonása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2009/110 irányelv

- 3 A 2009/110 irányelv (7) preambulumbekkezdése értelmében:

„A technológiai semlegesség érdekében egyértelműen kell meghatározni az elektronikus pénz fogalmát. E fogalommeghatározásnak minden olyan esetre ki kell terjednie, amelyben a pénzforgalmi szolgáltató pénzeszközök ellenében előre fizetett értéket bocsát rendelkezésre, amelyet fizetésre lehet használni, mivel azt harmadik személyek fizetesként elfogadják.”

4 A 2009/110 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv megállapítja az elektronikuspénz-kibocsátási tevékenység folytatására vonatkozó szabályokat, amely céljából a tagállamok a következő elektronikuspénz-kibocsátó intézménykategóriákat ismerik el:

- a) a [hitelintézetek a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2006. június 14-i] 2006/48/EK irányelv [(HL 2006. L 177., 1. o.)] 4. cikkének 1. pontjában meghatározott hitelintézetek [...];
- b) az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott elektronikuspénz-kibocsátó intézmények [...];
- c) a [...] postai elszámolóközpontok;
- d) az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok [...];
- e) a tagállamok, illetve regionális vagy helyi hatóságaik [...].”

5 A 2009/110 irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

1. »elektronikuspénz-kibocsátó intézmény«: olyan jogi személy, amely a II. cím alapján engedélyt kapott elektronikus pénz kibocsátására;
2. »elektronikus pénz«: a kibocsátóval szembeni követelés által megtestesített, elektronikusan tárolt – ideértve a mágneses tárolást is – monetáris érték, amelyet pénzeszköz átvételével bocsátanak ki a [belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i] 2007/64/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv [(HL 2007. L 319., 1. o.; helyesbítés: HL 2009. L 187., 5. o.)] 4. cikkének 5. pontjában meghatározott fizetési művelet teljesítése céljából, és amelyet az elektronikuspénz-kibocsátón kívül más természetes vagy jogi személy is elfogad;

[...]”

6 A 2009/110 irányelvnek „Elektronikus pénz kibocsátására vonatkozó tilalom” című 10. cikke értelmében:

„A 18. cikk sérelme nélkül, a tagállamok megtiltják az elektronikus pénz kibocsátását olyan természetes vagy jogi személyek számára, akik/amelyek nem elektronikuspénz-kibocsátók.”

A 2013/36/EU irányelv

7 A hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2013. L 176., 338. o.; helyesbítések: HL 2013. L 208., 73. o.; HL 2017.

L 20., 1. o.) „A betétek vagy egyéb visszafizetendő pénzeszközök nyilvánosságtól történő gyűjtésére irányuló üzletszerű tevékenység tilalma személyek és nem hitelintézeti vállalkozások számára” című 9. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A tagállamok megtiltják a személyek és a hitelintézetnek nem minősülő vállalkozások számára, hogy betétek vagy más visszafizetendő pénzeszközök nyilvánosságtól történő gyűjtésére irányuló, üzletszerű tevékenységet folytassanak.”

A 2015/2366 irányelv

8 A 2015/2366 irányelv „Tárgy” című 1. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv meghatározza azokat a szabályokat, amelyek alapján a tagállamoknak a pénzforgalmi szolgáltatók alábbi típusait kell megkülönböztetniük:

[...]

b) a 2009/110/EK irányelv 2. cikke 1. pontjában meghatározott elektronikuspénz-kibocsátó intézmények, beleértve az említett irányelv 8. cikkével és a nemzeti joggal összhangban azoknak a fióktelepeit, amennyiben a fióktelep az [Európai] Unióban, a központi ügyintézés helye pedig az Unión kívül található, amennyiben a fióktelep nyújtotta pénzforgalmi szolgáltatások elektronikus pénz kibocsátásához kapcsolódnak;

[...]

d) pénzforgalmi intézmények;

[...]

9 A 2015/2366 irányelv „Fogalommeghatározások” című 4. cikkének 3., 4., 5., 12. és 23. pontja a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

3) »pénzforgalmi szolgáltatás«: az I. mellékletben felsorolt üzleti tevékenységek bármelyike;

4) »pénzforgalmi intézmény«: olyan jogi személy, amely ezen irányelv 11. cikke értelmében engedélyt kapott pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására és teljesítésére az Unió területén;

5) »fizetési művelet«: a fizető fél által vagy nevében vagy a kedvezményezett által kezdeményezett pénzbefizetés, -átutalás vagy -felvétel, függetlenül a fizető fél és a kedvezményezett közötti alapkötelezettségektől;

[...]

12) »fizetési számla«: a pénzforgalmi szolgáltatás egy vagy több igénybe vevőjének a nevére nyitott olyan számla, amely fizetési műveletek teljesítésére szolgál;

[...]

23) »beszedés«: olyan pénzforgalmi szolgáltatás, amelynek során egy fizető fél fizetési számláját megterhelik, és amikor a fizetési műveletet a fizető fél által a kedvezményezettnek, a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának vagy a fizető fél saját pénzforgalmi szolgáltatójának adott hozzájárulás alapján a kedvezményezett kezdeményezi.”

10 Ezen irányelvnek „Az ügyfélpénzek védelmére vonatkozó követelmények” című 10. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok vagy az illetékes hatóságok megkövetelik, hogy azok a pénzforgalmi intézmények, amelyek az I. melléklet 1–6. pontjában említett pénzforgalmi szolgáltatások valamelyikét nyújtják, a következő módszerek egyikével megóvják a fizetési műveletek végrehajtása céljából a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevőktől vagy egy másik pénzforgalmi szolgáltatón keresztül átvett pénzt:

- a) az említett pénzeszközöket sosem kezelik közösen semmilyen, azon pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevőktől különböző bármely más természetes vagy jogi személy pénzeszközeivel, akiknek a nevében a pénzeszközöket tartják, továbbá amennyiben a pénzeszközök még mindig a pénzforgalmi intézmény birtokában vannak, és nem adták át azokat a kedvezményezettnek vagy nem továbbították azokat egy másik pénzforgalmi szolgáltatóhoz a pénzeszközök átvételének napját követő munkanap végéig, akkor a pénzeszközöket egy hitelintézetnél vezetett külön számlán helyezik el, vagy a székhely szerinti tagállam illetékes hatóságainak meghatározása szerint biztonságos, likvid, alacsony kockázatú eszköznek minősülő eszközökbe fektetik; az említett pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők érdekében a pénzeszközöket – különösen fizetési képtelenség bekövetkezése esetén – a tagállamok nemzeti jogának megfelelően megvédik a pénzforgalmi intézmény más hitelezőinek követeléseivel szemben;
- b) az említett pénzeszközöket a pénzforgalmi intézmény csoportjához nem tartozó biztosítóval vagy hitelintézettel kötött olyan biztosítási szerződéssel, illetve az említett intézmények által vállalt más, a biztosítással egyenértékű olyan garanciával fedezik, amely a biztosítási szerződés vagy az egyenértékű garancia hiányában kötelezően elkülönítendő összeggel azonos összegre szól, amely abban az esetben fizetendő ki, ha a pénzforgalmi intézmény nem tudja pénzügyi kötelezettségvállalásait teljesíteni.

(2) Amennyiben a pénzforgalmi intézmény az (1) bekezdés értelmében köteles megvédeni a pénzeszközöket, és ezek egy része jövőbeli fizetési műveletekre szolgál, miközben a maradék összeget nem pénzforgalmi szolgáltatásokra használják, a pénzeszközök jövőbeli fizetési műveletekre szánt része szintén az (1) bekezdésben foglalt követelmények hatálya alá esik. Amennyiben ez a rész változó vagy előre nem meghatározható, a tagállamok lehetővé teszik, hogy a pénzforgalmi intézmények ezt a bekezdést olyan reprezentatív hányad alapján alkalmazhassák, amely hányad feltételezésük szerint pénzforgalmi szolgáltatásokra kerül felhasználásra, feltéve, hogy az illetékes hatóságok megítélése szerint ez a reprezentatív hányad korábbi adatok alapján reálisan megbecsülhető.”

11 A 2015/2366 irányelvnek „Az engedély megadása” címet viselő 11. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„A tagállamok az 1. cikk (1) bekezdésének a), b), c), e) és f) pontjában említettektől, valamint a 32. vagy a 33. cikk szerinti mentességben részesülő természetes és jogi személyektől eltérő, pénzforgalmi

szolgáltatásokat nyújtani kívánó vállalkozásoktól megkövetelik, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásának megkezdését megelőzően pénzforgalmi intézményként történő működéshez szükséges engedélyt szerezzenek be. Az engedély csak valamely tagállamban székhellyel rendelkező jogi személynek adható meg. [...]"

- 12 Az említett irányelv „Tevékenységek” című 18. cikkének (1)–(5) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása mellett a pénzforgalmi intézmények a következő tevékenységek folytatására jogosultak:

- a) műveleti és egyéb, szorosan kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások nyújtása, többek között a fizetési műveletek teljesítésének biztosítása, pénzváltási tevékenység, letéti szolgáltatások nyújtása, valamint adatok tárolása és feldolgozása;
- b) fizetési rendszerek működtetése, a 35. cikkben foglaltakat nem érintve;
- c) a vonatkozó nemzeti és uniós jog keretein belül a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásán kívüli egyéb üzleti tevékenységek.

(2) A pénzforgalmi szolgáltatások közül egynek vagy többnek a nyújtásakor a pénzforgalmi intézmények csak olyan fizetési számlákat vezethetnek, amelyek kizárólag fizetési műveletekre használhatók.

(3) A pénzforgalmi intézmények által a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevőktől pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásának céljával átvett bárminemű pénzeszköz nem minősül sem a 2013/36/EU irányelv 9. cikkében meghatározott betétnek vagy egyéb visszafizetendő pénzeszköznek, sem a 2009/110/EK irányelv 2. cikkének (2) bekezdésében meghatározott elektronikus pénznek.

(4) A pénzforgalmi intézmények kizárólag az alábbi feltételek mindegyikének teljesülésekor folyósíthatnak hitelt az I. melléklet 4. vagy 5. pontjában említett pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódóan:

- a) a hitel kiegészítő jellegű, és rendelkezésre bocsátására kizárólag valamely fizetési művelet teljesítéséhez kapcsolódóan kerül sor; valamint
- b) a hitelkártyával történő hitelnnyújtásról szóló nemzeti szabályok ellenére a valamely fizetéshez kapcsolódóan nyújtott, és a 11. cikk (9) bekezdésével, valamint a 28. cikkel összhangban rendelkezésre bocsátott hitelt rövid, 12 hónapot semmi esetre sem meghaladó időtartamon belül vissza kell fizetni;
- c) ilyen hitel nem nyújtható fizetési művelet teljesítése céljából átvett vagy tartott pénzeszközökből;
- d) a pénzforgalmi intézmény szavatolótökéjének a felügyeleti hatóságok megítélése szerint mindenkor megfelelőnek kell lennie a nyújtott hitelek teljes összegét tekintetbe véve.

(5) A pénzforgalmi intézmények nem folytathatnak a 2013/36/EU irányelv 9. cikke szerinti betétgyűjtésre vagy más visszafizetendő pénzeszközök gyűjtésére irányuló üzletszerű tevékenységet.”

- 13 A 2015/2366 irányelv „Fizetési megbízások átvétele” című 78. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az átvétel időpontjának az az időpont minősüljön, amikor a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója megkapja a fizetési megbízást.

A fizető fél számláját a fizetési megbízás átvétele előtt nem lehet megterhelni. Ha az átvétel időpontja a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójánál nem munkanapra esik, úgy kell tekinteni, hogy a fizetési megbízás beérkezésére a következő munkanapon került sor. A pénzforgalmi szolgáltató a munkanap végéhez közel eső időpontban meghatározhat egy olyan végső határidőt, amelyet követően a beérkezett fizetési megbízásokat úgy kell tekinteni, mintha azok a következő munkanapon érkeztek volna be.

(2) Ha az a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő, aki a fizetési megbízást kezdeményezi, megállapodik a pénzforgalmi szolgáltatóval abban, hogy a fizetési megbízás teljesítését egy bizonyos napon vagy egy meghatározott időszak végén kell elkezdni, vagy azon a napon, amikor a fizető fél a pénzforgalmi szolgáltató rendelkezésére bocsátja a pénzüsszeget, akkor a 83. cikk alkalmazásában ezt az előre egyeztetett napot kell az átvétel időpontjának tekinteni. Ha az előre egyeztetett nap a pénzforgalmi szolgáltatónál nem munkanapra esik, úgy kell tekinteni, hogy a fizetési megbízás a következő munkanapon érkezett be.”

- 14 Ezen irányelv „Fizetési számlára teljesített fizetési műveletek” című 83. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok előírják, hogy a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója biztosítja, hogy a fizetési művelet összege az átvétel 78. cikkben említett időpontját követően legkésőbb a következő munkanap végéig jóváírásra kerüljön a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának a számláján. A fizetési művelet papíralapú kezdeményezése esetén ez a határidő további egy munkanappal meghosszabbítható.”

- 15 Az említett irányelv „Értéknapi és a pénzeszközök hozzáférhetősége” című 87. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy a kedvezményezett fizetési számláján történő jóváírás értéknapja ne legyen későbbi annál a munkanapnál, amelyen a fizetési művelet összege jóváírásra került a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának számláján.”

- 16 A 2015/2366 irányelv „Pénzforgalmi szolgáltatások (A 4. cikk 3. pontjában említettnek megfelelően)” című I. melléklete rögzíti az ilyennek tekintett tevékenységeket:

„(1) Fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatások, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység.

(2) Fizetési számláról történő készpénzfelvételt lehetővé tevő szolgáltatások, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység.

(3) Fizetési műveletek teljesítése, beleértve a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő pénzforgalmi szolgáltatójánál vagy más pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára történő pénzáttalást:

a) beszédések teljesítése, ideértve az egyszeri beszédéseket is,

- b) fizetési műveletek teljesítése fizetési kártyával vagy egy hasonló készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, illetve más eszközzel;
 - c) átutalások teljesítése, ideértve a rendszeres átutalási megbízásokat is.
- (4) Fizetési műveletek teljesítése, amennyiben a pénzt a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára biztosított hitelkeretből fedezik:
- a) beszédések teljesítése, ideértve az egyszeri beszédéseket is,
 - b) fizetési műveletek teljesítése fizetési kártyával vagy egy hasonló készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, illetve más eszközzel;
 - c) átutalások teljesítése, ideértve a rendszeres átutalási megbízásokat is.
- (5) Készpénz-helyettesítő fizetési eszközök kibocsátása és/vagy fizetési műveletek elfogadása.
- (6) Készpénzáttutalás.
- (7) Megbízásos online átutalások.
- (8) Számlainformációk összesítése.”

A litván jog

- 17 A 2015/2366 irányelvet a 2018. április 17-i XIII-1092. sz. törvénnyel (TAR, 2018, 2018-6727. sz.) módosított Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas (a Litván Köztársaság fizetésekről szóló törvénye; a továbbiakban: fizetésekről szóló törvény) és a 2018. április 17-i XI-549. sz. törvénnyel (TAR, 2018. évi 2018-6729. sz.) módosított Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymas (a Litván Köztársaság pénzforgalmi intézményekről szóló törvénye; a továbbiakban: a pénzforgalmi intézményekről szóló törvény) ültette át a litván jogba.
- 18 A fizetésekről szóló törvény 46. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója biztosítja, hogy a fizetési megbízás átvételét követően a Litvániában euróban teljesített, más tagállamba irányuló fizetési művelet összegét legkésőbb az azt követő első munkanap végéig jóváírják a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának számláján, kivéve az említett cikk 3. bekezdésében meghatározott esetet. E határidő további egy munkanappal meghosszabbítható, ha a fizetési műveletre vonatkozó megbízást papíralapon kezdeményezték.
- 19 A 2009/110 irányelvet a litván jogba a Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymas (a Litván Köztársaságnak az elektronikus pénzről és az elektronikuspénz-kibocsátó intézményekről szóló törvénye) 2018. augusztus 1-jén hatályba lépett, az alapügyre alkalmazandó változata (TAR, 2018. évi 2018-6730. sz.) ültette át a litván jogba.
- 20 Az 5. cikk megtiltja az elektronikus pénz kibocsátását olyan természetes vagy jogi személyek számára, akik vagy amelyek nem elektronikuspénz-kibocsátók.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 21 Az ABC Projekta, a Bruc Bond jogutódja, 2016. október 13-án engedélyt kapott a Lietuvos bankastól (litván nemzeti bank) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására.
- 22 Ennek alapján a következő pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására volt jogosult: fizetési műveletek, beleértve a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő pénzforgalmi szolgáltatójánál vagy más pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára történő pénzáttalást; beszédések, ideértve az egyszeri beszédéseket is, és fizetési műveletek fizetési kártyával vagy hasonló készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, illetve más eszközzel és/vagy átutalások teljesítése, ideértve a rendszeres átutalási megbízásokat és a készpénzáttalásokat.
- 23 A litván nemzeti bank 2020. április 16-án tíz indokra hivatkozva visszavonta az ABC Projekta engedélyét, amelyek közül a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem csak egyet érint, nevezetesen azt, hogy az ABC Projekta úgy bocsátott ki elektronikus pénzt, hogy nem minősült elektronikuspénz-kibocsátónak, és ezzel megsértette a Litván Köztársaságnak az elektronikus pénzről és az elektronikuspénz-kibocsátó intézményekről szóló törvénye alapügy tényállására alkalmazandó változatának 5. cikkét.
- 24 A litván nemzeti bank szerint az ABC Projekta a fizetési műveletek teljesítéséhez szükségesnél hosszabb ideig tartotta vissza az ügyfelek pénzeszközeit. Úgy ítélte meg, hogy az a tény, hogy az ügyfelektől kapott pénzeszközöket a konkrét fizetési cél nélkül átvett fizetésekre fenntartott számlákon írják jóvá, és azokat több napig, sőt olykor több hónapig visszatartják, anélkül hogy a pénzeszközöket e fizetések címzettjeinek számláira átutalnák, *de facto* elektronikus pénzkibocsátásnak minősül.
- 25 E tekintetben a litván nemzeti bank Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2016 m. vasario 29 d. sprendimas Nr. 241-53 (a Litván Nemzeti Bank felügyelőbizottsága elnökének 2016. február 29-i, 241-53. sz. határozata) által jóváhagyott Lietuvos banko Priežiūros tarnybos pozicija dėl mokėjimo sąskaitose laikomų lėšų (a Litván Nemzeti Bank felügyelőbizottságának a fizetési számlákon lévő pénzeszközökre vonatkozó álláspontja) alapján alakította ki álláspontját. Ebből, a litván nemzeti bank állítása szerint az Európai Bizottsággal egyeztetve elfogadott álláspontból az következik, hogy a pénzforgalmi intézmény csak akkor vehet át pénzeszközöket a nála nyitott fizetési számlára, ha azokhoz fizetési megbízás kapcsolódik, amelyet a fizetésekről szóló törvényben meghatározott határidőkön belül kell teljesíteni, és hogy a pénzforgalmi intézménynek megfelelő intézkedéseket kell hoznia annak biztosítása érdekében, hogy a harmadik személyek által az ügyfél fizetési számlájára teljesített pénzeszközöket ne tartsák vissza a fizetések teljesítéséhez szükséges időtartamon túl. Abban az esetben, ha e követelményeket nem tartják tiszteletben, a pénzforgalmi intézmény fizetési számláján található pénzeszközöket betétnek, más visszafizetendő pénzeszközöknek vagy elektronikus pénznek kell tekinteni.
- 26 Az ABC Projekta a Vilniaus apygardos administracinis teismas (vilniausi megyei közigazgatási bíróság, Litvánia) előtt vitatta a pénzforgalmi intézményi engedélyének visszavonásáról szóló határozatot. Miután e bíróság elutasította a keresetet, az ABC Projekta felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Lietuvos vyriausiasis administracinis teismashoz (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága).
- 27 Az ABC Projekta azt állítja, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a jogot az elektronikuspénz-kibocsátási feltételek értelmezése során, és hogy így e bíróság nem követte a 2019. január 16-i Paysera LT ítéletből (C-389/17, EU:C:2019:25) eredő iránymutatást. Ezen

ítéletről az következik, hogy amennyiben a pénzforgalmi szolgáltatást nem elektronikuspénz-kibocsátó intézmény nyújtja, és annak nyújtása nem elektronikus szolgáltatások névértékének kibocsátására vagy visszatérítésére irányul, e pénzforgalmi szolgáltatás nem tekinthető elektronikuspénz-kibocsátáshoz kapcsolódó tevékenységnek.

- 28 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a fent említett ítélet 29. pontjából kitűnik, hogy az elektronikuspénz-kibocsátás nem „spontán” tevékenység, hanem éppen ellenkezőleg, azzal a céllal történik, hogy lehetővé tegye az elektronikus pénz névértékének visszatérítését. Márpedig a jelen ügyben az ABC Projektaik célja nem elektronikus pénz kibocsátása volt. Mivel azonban egyes ügyfelek nem jelölték meg az általuk teljesíteni kívánt fizetések rendeltetését, az azok teljesítéséhez szükséges pénzeszközöket az ABC Projektaik a fizetési műveletek teljesítéséhez szükséges időszakon túl is visszatartotta, és azokat csak bizonyos idő elteltével térítették vissza az ügyfeleknek.
- 29 E bíróság pontosítja, hogy a Bíróság a fent említett ítéletben arról a kérdéstről határozott, hogy az elektronikus szolgáltatásokat nyújtó intézmény által nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokat elektronikuspénz-kibocsátáshoz kapcsolódó szolgáltatásoknak kell-e tekinteni, anélkül azonban, hogy megvizsgálta volna, hogy mi különbözteti meg egymástól a pénzforgalmi intézmények és az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények tevékenységét.
- 30 E körülmények között a Lietuvos vyriausioji administracinis (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Litvánia) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A jelen ügyben szereplőkhöz hasonló olyan körülmények között, amelyekben valamely pénzforgalmi intézmény külön fizetési megbízás nélkül fogad pénzeszközöket abból a célból, hogy azokat ugyanazon a munkanapon vagy a következő munkanapon átutalja, és a pénzeszközök a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozóan jogszabályban meghatározott határidőnél hosszabb ideig maradnak a pénzforgalmi intézménynek a fizetési műveletek teljesítésére szolgáló számláján, úgy kell-e tekinteni, hogy a pénzforgalmi intézmény intézkedései:

- a) a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 3. pontjában meghatározott pénzforgalmi szolgáltatás vagy ezen irányelv 4. cikkének 5. pontjában meghatározott fizetési művelet részét képezik; vagy
- b) 2009/110/EK irányelv 2. cikkének 2. pontjában meghatározott elektronikus pénz kibocsátásának minősülnek?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéstről

- 31 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 3. pontját és a 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a pénzforgalmi intézmény abban álló tevékenysége, hogy pénzeszközöket vesz át a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjétől, anélkül hogy e pénzeszközöket azonnal fizetési megbízás kísérsné, és így azok továbbra is rendelkezésre állnak az ezen intézmény által kezelt, a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 12. pontja értelmében vett fizetési számlán, az ezen intézmény által nyújtott, a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 3. pontja értelmében vett pénzforgalmi szolgáltatásnak, vagy a 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett elektronikuspénz-kibocsátási műveletnek minősül.

- 32 A 2015/2366 irányelv 4. cikkének 3. pontja úgy határozza meg a „pénzforgalmi szolgáltatás” fogalmát, hogy az az ezen irányelv I. mellékletében felsorolt üzleti tevékenységek bármelyike. E melléklet értelmében e tevékenységek magukban foglalják többek között a fizetési számlára történő készpénzbefizetést és az onnan való készpénzfelvételt lehetővé tevő szolgáltatásokat, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenységet, a fizetési műveletek teljesítését, amennyiben a pénzt a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára biztosított hitelkeretből fedezik, különösen a beszedéseket, ideértve az egyszeri beszedéseket is, és a fizetési kártyával vagy hasonló készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, illetve más eszközzel végzett fizetési műveleteket, valamint átutalások teljesítését, a rendszeres átutalási megbízásokat is ideértve.
- 33 Az említett irányelv 4. cikkének 5. pontja szerint „fizetési művelet” alatt a fizető fél által vagy nevében vagy a kedvezményezett által kezdeményezett pénzbefizetést, -átutalást vagy -felvételt kell érteni, függetlenül a fizető fél és a kedvezményezett közötti alapkötelezettségektől;
- 34 Ebből következik, hogy amennyiben a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője pénzeszközöket bocsát a pénzforgalmi intézmény rendelkezésére, és e pénzeszközöket az utóbbi intézmény az ezen igénybe vevő nevében vezetett fizetési számlán jóváírja, e műveleteket főszabály szerint úgy kell tekinteni, hogy azok a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 12. pontja értelmében vett fizetési számla kezeléséhez kapcsolódó műveletnek minősülnek, és így az irányelv 4. cikkének 3. pontja értelmében vett pénzforgalmi szolgáltatás részét képezik.
- 35 Márpedig e műveletek nem veszíthetik el e minősítésüket pusztán amiatt, hogy az említett fizetési számlán átvett pénzeszközöket nem kíséri ugyanazon a napon vagy az azt követő munkanapon fizetési megbízás.
- 36 Kétségtelen, hogy a 2015/2366 irányelv különböző kötelezettségeket ró a pénzforgalmi szolgáltatókra, többek között a fizetési megbízások teljesítésének határidejét vagy az alkalmazandó referencia-időpontokat illetően. Közelebbről, a 2015/2366 irányelv 83. cikkének (1) bekezdésével összhangban a tagállamok előírják a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója számára annak biztosítását, hogy a fizetési megbízás ezen irányelv 78. cikkében meghatározott feltételek szerinti átvételét követően a fizetési művelet összege legkésőbb a következő munkanap végéig jóváírásra kerüljön a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának számláján, amely határidő a papíralapon kezdeményezett fizetési műveletek esetében további egy munkanappal meghosszabbítható. Azon értéknapot illetően, amelyen a fizetési művelet összegét jóváírják a kedvezményezett számláján, a 2015/2366 irányelv 87. cikkének (1) bekezdése megköveteli, hogy ez az időpont ne legyen későbbi annál a munkanapnál, amelyen a fizetési művelet összege jóváírásra került a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának számláján.
- 37 Ezzel szemben ezen irányelv egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy a pénzeszközöket jövőbeli fizetési megbízások teljesítése céljából előre jóváírják egy fizetési számlán, beleértve a még konkrétan meg nem határozott fizetési megbízásokat is, és nem ír elő olyan határidőt, amelyen belül egy bizonyos összeg ilyen számlán történő jóváírását követően ezen összeget fizetési művelet céljára kell felhasználni.
- 38 Éppen ellenkezőleg, amint arra a főtanácsnok az indítványának 55. pontjában lényegében rámutatott, a 2015/2366 irányelv a pénzforgalmi szolgáltatások olyan eseteit említi, amelyek megfelelő teljesítéséhez a pénzeszközöknek a fizetési számlán való előzetes jóváírása szükséges, anélkül, hogy azokat fizetési megbízás kísérné.

- 39 Ezen irányelv 4. cikkének 23. pontja ugyanis kifejezetten rendelkezik a fizetési számláról történő beszédések teljesítéséről, amelyeket a kedvezményezett kezdeményez az utóbbinak a fizető fél által adott hozzájárulás alapján. Márpedig az ilyen fizetési művelet megfelelő teljesítése feltételezi az e művelethez szükséges pénzeszközöknek a fizető fél fizetési számláján való előzetes rendelkezésre állását.
- 40 Ezenkívül a 2015/2366 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése arra kötelezi a pénzforgalmi intézményeket, hogy az e rendelkezés a) és b) pontjában előírt módon védjenek meg minden olyan pénzeszközt, amelyet vagy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjétől vagy egy másik pénzforgalmi szolgáltatón keresztül a fizetési műveletek teljesítése céljából átvettek. Márpedig az ezen irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt, védelemre vonatkozó szabályok kifejezetten arra a helyzetre vonatkoznak, amikor e pénzeszközöket a pénzforgalmi intézmény még az átvételük napját követő munkanap végén birtokolja, és azokat még nem adták át a kedvezményezettnek, illetve nem utalták át más pénzforgalmi szolgáltatónak.
- 41 A 2015/2366 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése is megerősíti ezt az értelmezést. E rendelkezés ugyanis kifejezetten arra az esetre vonatkozik, amikor az igénybe vevő bizonyos pénzeszközeit jövőbeli fizetési műveletekhez kell felhasználni, ideértve azt az esetet is, amikor az ilyen pénzeszközök összege változó vagy előre nem határozható meg.
- 42 Ezenkívül az a körülmény, hogy ezen irányelv 18. cikkének (4) bekezdése bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi a pénzforgalmi intézmények számára, hogy kiegészítő jellegű hiteleket nyújtsanak, nehezen egyeztethető össze azzal a szigorú kötelezettséggel, hogy minden fizetési megbízáshoz a megfelelő összegek azon számlára történő átutalásának kell kapcsolódnia, ahonnan az érintett fizetési megbízást teljesíteni fogják.
- 43 Mindemellett pontosítani kell, hogy a pénzeszközök fizetési számlára történő átutalását mindig fizetési megbízások teljesítése céljából kell teljesíteni, függetlenül attól, hogy e megbízásokat már konkrétan meghatározták-e, vagy sem. A 2015/2366 irányelv 18. cikke (2) bekezdésének megfelelően ugyanis pénzforgalmi szolgáltatások közül egynek vagy többnek a nyújtásakor a pénzforgalmi intézmények csak olyan fizetési számlákat vezethetnek, amelyek kizárólag fizetési műveletekre használhatók.
- 44 Ezenkívül ezen irányelv 18. cikke (3) bekezdésének megfelelően a pénzforgalmi intézmények által a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevőktől pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásának céljával átvett bármilyen pénzeszköz nem minősül sem a 2013/36 irányelv 9. cikkében meghatározott betétnek vagy egyéb visszafizetendő pénzeszköznek, sem pedig a 2009/110 irányelv 2. cikkének (2) meghatározott elektronikus pénznek. Hasonlóképpen, a 18. cikk (5) bekezdése értelmében a pénzforgalmi intézmények nem végezhetnek ilyen betétek vagy egyéb visszafizetendő pénzeszközök átvételére irányuló tevékenységet.
- 45 Ebből következik, hogy annak elkerülése érdekében, hogy a pénzeszközök átvételére irányuló cselekményeket betétek vagy egyéb visszafizetendő pénzeszközök átvételére irányuló tevékenységgé minősítsék át, azokat a számlákat, amelyeken e pénzeszközöket jóváírják, a 2015/2366 irányelv 4. cikke 12. pontjának megfelelően kizárólag fizetési műveletek teljesítésére kell használni.
- 46 Az alapügyben szóban forgóhoz hasonló ügyleteknek a 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett elektronikuspénz-kibocsátással való – a kérdést előterjesztő bíróság által kilátásba helyezett és a litván kormány által szorgalmazott – esetleges átminősítését illetően mindenekelőtt

emlékeztetni kell arra, hogy az e rendelkezés értelmében vett „elektronikus pénz” fogalmát az előbbi ügy határozza meg, mint amely a kibocsátóval szembeni követelés által megtestesített, elektronikusan tárolt – ideértve a mágneses tárolást is – monetáris érték, amelyet pénzeszköz átvételével bocsátanak ki fizetési műveletek teljesítése céljából, és amelyet az elektronikuspénz-kibocsátón kívül más természetes vagy jogi személy is elfogad. Ezenkívül az ezen irányelv 10. cikkében foglalt, e tekintetben előírt általános tilalomra tekintettel a pénzforgalmi intézmények nem bocsáthatnak ki elektronikus pénzt.

- 47 Márpedig, még ha a fizetési számlán történő jóváírás egyúttal a szolgáltatás igénybe vevőjének az érintett intézménnyel szembeni, pénzeszközök átadása ellenében létrejövő, pénzben kifejezett követelésének is minősül, az elektronikus pénz 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontjában szereplő fenti meghatározásából az következik, hogy az elektronikuspénz-kibocsátás többek között abban különbözik a fizetési számlán történő pusztán jóváírástól, hogy mielőtt az elektronikus pénzt ilyen kifizetésre felhasználnák, azt elektronikus formában „tárolni” kell, ami azt jelenti, hogy azt előzetesen ki kell bocsátani, vagyis az átvett pénzeszközöktől elkülönült pénzeszközzé átváltani, és annak fizetőeszközként történő használatát az elektronikuspénz-kibocsátótól eltérő természetes vagy jogi személynek el kell fogadnia.
- 48 Amint azt a főtanácsnok indítványának 66–69. pontjában hangsúlyozta, ahhoz, hogy valamely tevékenység az ezen irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett „elektronikus pénz” kibocsátásának minősüljön, legalább az szükséges, hogy az igénybe vevő és az elektronikuspénz-kibocsátó között olyan szerződéses megállapodás álljon fenn, amely szerint e felek kifejezetten megállapodnak abban, hogy e kibocsátó az igénybe vevő által rendelkezésre bocsátott pénzeszközök monetáris értékének megfelelő külön pénzeszközt bocsát ki. Márpedig a pénzeszközök fizetési számlára történő átutalása és e fizetési számlán való tartása anélkül, hogy azonnal az e pénzeszközök értékének megfelelő fizetési műveletekre vonatkozó megbízást adnának, nem jelenti azt, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője kifejezetten vagy hallgatólagosan hozzájárult az elektronikuspénz-kibocsátáshoz.
- 49 Az iratokból nem tűnik ki, hogy az ABC Projekta az általa átvett bizonyos pénzeszközöket olyan elektronikusan tárolt – a mágnesesen tárolt pénzt is magában foglaló – pénzzé alakította volna át, amelyet az azt önkéntesen elfogadó ügyfelek hálózata használhat. Ezzel szemben minden jel arra utal, hogy ezek a pénzeszközök fizetési számlákon elhelyezett és kizárólag az érintett igénybevevők fizetési megbízásainak teljesítésére felhasználható pénzeszközök voltak.
- 50 Továbbá az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban említett 2019. január 16-i Paysera LT ítélet (C-389/17, EU:C:2019:25) ebben az összefüggésben közvetlenül nem releváns. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben ugyanis az alapeljárás felperese elektronikuspénz-kibocsátó intézmény volt, és az alapeljárás az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények szavatolótökéjének kiszámítására vonatkozó szabályokra vonatkozott. Márpedig a jelen ügyben az alapeljárás felperese nem rendelkezik ilyen minőséggel, és úgy tűnik, hogy soha nem állt szándékában elektronikus pénz kibocsátása.
- 51 Végül és mindenesetre, még ha feltételezzük is, hogy az ABC Projekta megsértette a fizetési megbízások teljesítése kapcsán alkalmazandó bizonyos szabályozási követelményeket, vagy hogy megsértette az alapügyben szóban forgó fizetési számla kezelésére alkalmazandó szerződéses rendelkezéseket, az e szolgáltató által teljesített ügyletek nem minősülnek ennek következtében szükségszerűen a 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett elektronikuspénz-kibocsátásnak. Az ügyletnek a jelen ítélet 44. és 47. pontjában említett okok miatti átminősítésére is figyelemmel ugyanis bizonyos jogszabályi vagy szerződéses

követelményeknek a pénzforgalmi szolgáltató általi megsértése kétségek nélkül megalapozhatja a felelősségét, de az ilyen szabálytalanságok önmagukban nem eredményezik azt, hogy a szóban forgó ügylet kikerül a 2015/2366 irányelv hatálya alól.

- 52 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 3. pontját és a 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy a pénzforgalmi intézmény abban álló tevékenysége, hogy pénzeszközöket fogad el a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjétől, anélkül hogy e pénzeszközöket azonnal fizetési megbízás kísérné, és így azok továbbra is rendelkezésre állnak az ezen intézmény által kezelt, a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 12. pontja értelmében vett fizetési számlán, az ezen intézmény által nyújtott, a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 3. pontja értelmében vett pénzforgalmi szolgáltatásnak, nem pedig a 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett elektronikuspénz-kibocsátási műveletnek minősül.

A költségekről

- 53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének 3. pontját, valamint az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és prudenciális felügyeletéről, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról, valamint a 2000/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/110/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 2. pontját

a következőképpen kell értelmezni:

a pénzforgalmi intézmény abban álló tevékenysége, hogy pénzeszközöket fogad el a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjétől, anélkül hogy e pénzeszközöket azonnal fizetési megbízás kísérné, és így azok továbbra is rendelkezésre állnak az ezen intézmény által kezelt, a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 12. pontja értelmében vett fizetési számlán, az ezen intézmény által nyújtott, a 2015/2366 irányelv 4. cikkének 3. pontja értelmében vett pénzforgalmi szolgáltatásnak, nem pedig a 2009/110 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett elektronikuspénz-kibocsátási műveletnek minősül.

Aláírások